

Somogyi Károlyné felvételei

Új gépek az olajmezőn

Az algyői olajmezőn a meglévő berendezések, gázüzemek, vagy a nagy tartályok önmagukban is szépek. Ezekben a napokban új, nagy berendezésen dolgoznak az olajmező munkásai. Három gépegységgel bővítik a stabil kompresszortelepét, ez a létesítmény a Szeged környékén termelt olajkísérő gázok feldolgozására szolgál majd. Képeink erről a nagy munkáról mutatnak be néhány részletet.

Szövetkezetek számvetése

Eredmények Sándorfalván és Kisteleken

A szövetkezetek zárszámadásai a törvény előírásai szerint zajlanak. Először tagértekezleteken — a kisebb közösségek — összegezik gazdálkodásuk tapasztalatait és beszélnek meg a tennivalókat, majd a küldöttek ülnek asztalhoz. Ahol új vezetőséget választanak, vagy pedig a tagok többsége így kívánja — közgyűlést hívnak össze. A földdel bántó szövetkezetekben már befejezték a számvetést, az áfészek takaréki-, lakás- és ipari szövetkezetek a kezdeténi tartanak. Májusban a térsz és szakszövetkezeti gazdák újra összegyűlnek, hogy döntsenek a jövőről.

A sándorfalvi boltok és vendéglők nem érték el a kívánt forgalmat, de jobban dolgoztak, mint tavalyelőtt. A közigazgatás nyelvén fogalmazott az igazgatóság: ettől függetlenül a hatékonyság növekedett. Az elmúlt öt éves terv számait egymás után sorolva szépen fejlődött a sándorfalvi szövetkezet. Önkiszolgálót nyitottak, tanyai boltokat hoztak rendbe, üzleteket újítottak föl. Hűtőpultokat, állványokat, targoncákat vásároltak. Könnyítették az áruszállítást. Megannyi aprónak tűnő munkával segítettek magukon, s természetesen a lakosságon. Homokpusztán és Bodorszéken a Sándorfalva és Vidéke AFÉSZ-hoz tartozó két tanyai területen — hét végén friss hentesárut kínáltak. Idejében eljutott a kenyér meg a tej a szétszórt tanyák embereihez.

A szövetkezet jól gazdálkodott, több mint 5 millió forint nyeresége lett. Ma-

radt bőven tennivaló is. A vendéglősök a tavalyinál jobb kiszolgálást, több bevételt, a boltosok bővebb áru kínálatot, nagyobb választékot ígérnek az idei esztendőre. Végiggondolva az életszínvonal megtartására tett intézkedéseket, remélhetőleg nem lesz kevesebb a forgalmuk az eddiginél. Ha idejében beszerzik a divatos ruhákat, a keresett háztartási gépeket, az építéshez nélkülözhetetlen anyagokat, nem kell ettől tartaniuk. Bizonyára akkor nem is marad zsebben a sándorfalvi emberek pénze — ami a kereskedők tréfás mondása szerint „a legnagyobb vétek”.

A kisteleki Egység AFÉSZ küldöttei több mint 20 millió forint nyereséggel záró év gazdálkodását hagyták jóvá tegnap, a művelődési házban tartott összejövetelen. Az igazgatóság beszámolója — többek között a szép eredményt — az észszerű takarékoságnak is tulajdonította. Kedvezően alakították az árakat, jól szervezték a szövetkezet ipari munkáját, és odafigyeltek a boltok ellátására, kiszolgálták a hat falut. (Mint ismeretes, a kisteleki AFÉSZ kocsijai hordják az árut a központon kívül még Balástyára, Bakra, Pusztaszere, Opusztaszere és Csengelére is.) A bolti kiskereskedelemre, szolgáltatásra, vendéglátásra és a fõlvásárlásra kevesebbet költöttek, mint a tervezett, s ez többet hozott a szövetkezetnek. Tavaly csaknem 550 millió forint lett az árbevételük.

Az ifjúsági bizottság adta hírül, hogy a szövetkezet fiataljai társadalmi munkával segítettek. Meghívókat, szövetkezeti könyveket, vásárlási utalványokat juttattak el a címzettekhez. A Munka és műveltség vétekedőn a döntőig jutottak, sikerült rábeszéliük néhány embert, legyen tagja a szövetkezetnek. Adatokkal segítettek még a MESZÓV Ifjúsági Bizottságát az országos fölmérés összeállításánál. A fiatalok ebben az évben is hasznosan szeretnének hozzájárulni a szövetkezet munkájához. Többek között Csengelén a nagyközségi sikereken fölbuzdulva — iskolaszövetkezetet alakítanak.

A tegnapi tanácskozáson a résztvevők elfogadták az igazgatóság, a felügyelő bizottság, a nő- és az ifjúsági bizottság beszámolóját. Meghatározták az idei feladatokat, és megválasztották a megyei küldötteket a SZÖVOSZ IX. kongresszusára.

Nemzetközi eszperantó-találkozó Pécsen

Hét európai ország eszperantistáinak pécsi találkozó-jával ért véget szombaton a nemzetközi barátság hete, amelyet az Eszperantó Világszövetség kezdeményezésére a barátság és a szolidaritás eszméjének szentelték a mozgalom hívei. Számos magyar város és község eszperantistái gyűltek össze ebből az

A városépítés lehetőségei

Még mindig nem kiegyensúlyozott a beruházási piac — ismételtjük ezt napjainkban —, és az építőipar lehetőségei is korlátozottak. Pedig évekket ezelőtt abban reménykedtünk, hogy a házigyári technológia gyökeresen megváltoztatja a városépítés gondjait. Elsősorban a gyorsaságra gondoltunk, aminek az új technika csak részben felelt meg. Pontosabban: ma már nem nagy feladat egy tízeleteres házat összeszerelni, néhány hét alatt tető alá hozzák, de a szakipari munka tovább tart, mint a panelépítés. Ezzel is magyarázható hogy az ötödik ötéves tervben 3—400 millió forintot nem tudtak elkölteni a tanácsok Csongrád megyében. Így aztán több áthúzódo építkezés csak az idén fejeződik be. Kétségtelen tény, hogy annyi feladatot, mint az elmúlt öt évben, soha nem kaptak a kivitelezők. Több mint 9 milliárd forint értékben készültek a lakások, iskolák, óvodák, különböző intézmények a megyében. Ennyi beruházás, mint az ötödik ötéves tervben, soha nem volt. És ha megkérdezzük a kőműveseket, technikusokat, mérnököket, nem emlékeznek ilyen nagyarányú konjunktúrára, mint amilyet átéltek és tapasztalhatnak még most is. Igaz ma már köztudott, hogy a beruházási piac korábbi nagy méretei a jövőben összezsugorodnak, nem számolhatunk be olyan sok középítkezéssel, mint az elmúlt években. De az örök kérdés megmarad, miképp változnak a városépítés lehetőségei és az építőipar mennyire tud megbirkózni a feladatokkal, milyen újabb nehézségeket kénytelen majd legyűrni?

Mindig tartogathat az élet meglepetést, de a városépítők, a szakemberek jóslata szerint egy-két éven belül kiegyensúlyozott lesz a beruházási piac. Részben azon alapszik ez a jóslat, hogy az állam kevesebb célcsoportos lakásépítésre köt majd szerződést, az otthonteremtésben nagyobb szerephez jut a magánérv. Persze, illuzórikus azt hinni, hogy a magánérv jobban megtalálja a gyorsabb kivitelezés útját és módját. Talán csak arra számíthatunk, hogy megváltoznak az eddigi olvos toha házilagos kivitelezésnek a feltételei, és elsősorban a nagyobb vállalkozói kedv miatt, javulnak a körülmények. Ehhez persze az szükséges, hogy az építőanyagipar ígéretéhez méltón, zavartalanul biztosítsa a téglát, cementet, cserepet... A szakemberek arról beszélnek, hogy új technológiákat is bevezetnek, de az előnyöket elsősorban az intézményépítésnél — iskolákban — kamatoztathatják. Am ezentől is lehet új fordulatra várni a városépítésben.

Igaz, Szegeden már nem szenczió a lakóházfelújítás. Legfőképpen annyi az újdonság, hogy a jövőben sokkal nagyobb arányú lesz a házak csinosítása, szentítése. Lényegesen több pénz jut erre a feladatra, mint a korábbi időszakban. De önmagában a pénz nem elegendő, és itt visszakanavardhatunk egy korábbi álmához, a hiányzó szakipari szerelőkapacitáshoz. Nemcsak a lakóházépítésnél hiányoznak a festők, gázszerelők, kőművesek, hanem még több munkáskezet igényelne a lakóház-felújítás. Am az is köztudott, hogy a vállalati létszám sehol nem növekszik. Sőt.

országosan az elmúlt két esztendőben csökkent az építőipar munkaerőkapacitása. A házfelújításnál új fordulatot az jelentene, ha egy technikai forradalommal több száz szakmunkás feleslegessé válna a földmészterénél, tatarozásnál... Ez valószínűleg egveelőre nem következik be, ismerve a fejlettebb ipari országok lakóház-felújítási gondjait is.

Az elmúlt öt éves tervben a felújításban részt vevő szervezetek elég nagy tanulópénzt fizettek. Kiderül ez a népi ellenőrzési vizsgálatokból is, amikor a gyengeségekre, az elhúzódo javítások okaira rámutattak. Valószínű, ha holnap kezdődne a Kis Dávid-palota felújítása, akkor nem hat év múlva fejeznék be a munkát. Az élet parancsa, hogy az építőipari vállalatok tovább fokozzák a szervezettségét, a kooperációt. Mert hasznos lenne, ha a munkamegosztás érdekében jobban kihasználnák az építőipari társulás lehetőségeit. Hogy mit értünk ezen? Például a kis vállalatok bizonyos rész munkáknál kölcsönvennék a nagyobb cégek gépeit, amelyeket egyébként nem tudnak megvásárolni, kellő hatásokkal működtetni. Több szervezeti változásra már sor került, a nagyarányú lakóház-felújítások „iparosítása” megkezdődött. A jövőben újabb vállalatok kapcsolódnak ebbe a munkába, például a hőmezővárosi CSOMIEP részben „áttelepszik” Szegedre és a házigyártás helyett felújításokkal foglalkozik. Egyre többet hangzotatott igény, hogy a megye legnagyobb építőipari vállalata, a DELEP, ne csak a színház és az intézmények rekonstrukciójában, hanem a kisebb felújításokban is részt vegyen.

Megkezdődött a lakóház-felújítás iparosítása, de számos olyan kellék irhatnánk le, ami tartalmazza a szemléletváltást, a korszerűbb technika megteremtését. Anélkül, hogy felmentő levelet adnánk a határidők csúsztatására, illik elismerni, gyakran csak a munka közben bukkantak elő a láthatatlan akadályok. Hogy lehet elkerülni? Legutóbb az ÉVM vezetői hívták fel a figyelmet arra, hogy az előrelátóbb tervezéssel, a legjobban tervezők foglalkoztatásával kedvezőbben alakulna a lakóház-felújítások sorsa. Pillanatnyilag úgy tűnik, nem mindegyik tervező irodának „édesgyermek” ez a munka.

A városépítés másik slágere a rekonstrukció. Nagyon sok üres telek vár beépítésre a Nagykörúton belül. Évek óta vitatkoznak az építésszek, tervezők, kivitelezők, hogy beengedjék-e a panelt erre a területre. Ugyancsak közismert az a gond, hogy hagyományos technológiával, tehát téglából nem lehet gyorsan építkezni, márpedig a szürke panelt nem szívesen használnak a történelmi városképpel. Mezöldás evelőre a várakozás, pontosabban rövid időn belül eldől, hogy külföldi licencvásárlással alkalmas lesz-e a szegedi házigyártó a belvárosi rekonstrukcióra. Tehát tudnak-e olyan elemeket gyártani, amelyek a városesztétikát, történelmi városképi igényeket is kielégíti. Lehetséges, hogy ezért új fejezet kezdődik a városépítésben?

Halász Miklós

Geofizikai szakközépiskola

A hazai olaj-, érc- és szénbányászat szakember ellátása érdekében geofizikai szakközépiskolai oktatás indul szeptembertől Tatabányán, a Szabó József geológiai szakközépiskolában. A tanulók a hagyományos humán tárgyak mellett földtani, mélyfúrás, elektrotechnikai, szeizmikus, geoelektromos szakismereteket is szereznek.

Elhunyt Ernst Jenő Kossuth-díjas akadémikus

A Magyar Tudományos Akadémia, az Egészségügyi Minisztérium és a Pécsi Orvostudományi Egyetem közli: Ernst Jenő kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, nyugalmazott egyetemi tanár 86 éves korában elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

Ernst Jenő, az MTA rendes tagja, a magyar és a nemzetközi biofizika kiemelkedő tudósa 1895. április 16-án Baján született, szegénysorsú kereskedőcsalád nyolcadik gyermekeként. Kivételtes tehetsége a matematika és a természettudományok iránt már kora gyermekkorában kitűnt. A pécsi tudományegyetemen 1923-ban szerzett diplomát, s 1928-ban kapott magántanári képesítést „Az életműködések fizikai elemei” című értekezéséért. Már a 30-as évek elején az egyik legismertebb

magyar biológuskutatóként tartották számon, elsősorban az izomműködés és a folyadéktranszport kutatásában elért eredményei alapján. 1939-ben Szent-Györgyi Albert hívta meg szegedi laboratóriumába, s ott közösen dolgoztak az izom biokémiájának vizsgálatán. Ernst Jenőnek így jelentős szerepe lett az azóta világhírűvé vált Szent-Györgyi-féle izomkutatási iskola megteremtésében. A felszabadulás után tevékeny részt vállalt a magyar értelmiség, a magyar tudományos élet újjászervezésében. 1945-ben lett a kommunista párt tagja. A Pécsi Orvostudományi Egyetem biofizikai intézetét 1945-től 1972-ig vezette és itt nemzetközi híru biofizikai iskolát alakított ki. Munkásságát több magas kitüntetéssel ismerték el; tagja volt számos nemzetközi tudományos társaságnak.